

การศึกษาสภาพและปัญหาการสื่อสารภายในองค์กรของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์¹ จริญญา เหนียนเฉลย²

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี บางมด ทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140

และ บุญเลิศ เฟ็งสุข³

วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10280

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่สังกัดหน่วยงานวิทยาลัยเทคนิคต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการสื่อสารในการปฏิบัติงาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 307 คน จากวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยเทคนิคพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2 และวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ได้รับข้อมูลกลับคืนมาจำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 98.69 และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า สภาพการสื่อสารของบุคลากรโดยภาพรวมมีสภาพการสื่อสารที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) สภาพปัญหาในการสื่อสารของบุคลากร โดยรวมพบว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างหน่วยงานที่สังกัด กับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติในการสื่อสารโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้ส่งสาร ด้านช่องทาง และด้านผู้รับสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นด้านสารที่ไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาในการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่าด้านผู้ส่งสารและด้านผู้รับสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นอีก 2 ด้าน คือด้านสารและด้านช่องทางที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : สภาพการสื่อสารภายในองค์กร / ปัญหาการสื่อสารภายในองค์กร

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

³ อาจารย์

A Study of Condition and Problems of Organizational Communication among the Administrators, Instructors and Staffs in Technical Colleges under the Vocational Education Commission of the Central Vocational Institute Area 1

Kuntida Thamwipat¹, Jariya Neanchaleay²,

King Mongkut's University of Technology Thonburi, Bangmod, Toongkru, Bangkok 10140

and Boonlerd Phengsuk³

Samut Prakarn Technical College, Maung, Samut Prakarn 10280

Abstract

The objective of this research was to study condition and problems of organizational communication among the administrators, instructors and staffs in technical colleges under the vocational education commission of the Central Vocational Institute Area 1. The sample was composed of 307 persons from Petchaburi Technical College, Prachubkireekan Technical College, Ratchaburi Technical College, Ratchaburi Technical College II, and Potharam Technical College. The questionnaire was used as an instrument in collecting the data. The research result was found that the condition of communication among the personnel rated at a high level ($\bar{x} = 3.53$). The problematic condition of communication among the personnel rated at a middle level ($\bar{x} = 2.86$). By comparison with the subsidiary departments and the personal attitudes, it was found that the condition of communication was not different. Nevertheless, it was found that the sender, the channel and the receiver showed a statistically significant difference at the level of 0.01 whereas the message did not. As for the problems of communication among the personnel, it was found that their attitude showed a statistically significant difference at the level of 0.01. Moreover, the sender and the receiver showed a statistically significant difference at the level of 0.01 whereas the message and the channel did not.

Keywords : The Condition of Organizational Communication / The Problems of Organizational Communication

¹ Assistant Professor, Department of Educational Communications and Technology.

² Associate Professor, Department of Educational Communications and Technology.

³ Lecturer.

1. บทนำ

การสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงให้มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มนุษย์สามารถที่จะถ่ายทอดความนึกคิดเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน โดยอาศัย “การสื่อสาร” ดังที่พรรณราย ทรรศยะประภา [1] ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์ใช้การสื่อสารในช่วงเวลาตื่นถึงร้อยละ 70 ซึ่งจำแนกเป็นการสื่อสารโดยการพูด ร้อยละ 30 การฟัง ร้อยละ 45 การอ่านเพื่อความเข้าใจ ร้อยละ 16 และการเขียนร้อยละ 9 ส่วน รจิตลักษณ์ แสงอุไร [2] กล่าวว่า มนุษย์ใช้การสื่อสารระหว่างกันถึงร้อยละ 75 ไม่ว่าจะเป็น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข การสนทนา การอภิปราย และการปรึกษาหารือ

การสื่อสารระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่ม ทำให้เกิดการรวมตัวของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเรียกว่า “องค์การ” เพราะฉะนั้นในแต่ละองค์การ ก็มีการสื่อสารภายในที่มีรูปแบบเฉพาะ ซึ่งการสื่อสารนับว่าเป็นสายงานที่สำคัญต่อประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลของการจัดการหรือการบริหารขององค์การ นอกจากนี้ การสื่อสารยังมีความสำคัญในการช่วยให้คนที่อยู่ร่วมกันรู้ความหมายจากการที่ได้ดู ได้ฟัง ได้สัมผัสบ่อยๆ ทำให้เข้าใจเรื่องนั้นๆ มากขึ้น การติดต่อสื่อสารไม่จะเป็นระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน ระหว่างหัวหน้ากับผู้ใต้บังคับบัญชา และระหว่างกลุ่มทำงานกับบุคคลภายนอก ก็เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกัน และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติและความคิดซึ่งกันและกัน

ในการบริหารงานในองค์การ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลในองค์การ และการสื่อสารนับเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารงาน เพราะช่วยในการตัดสินใจของหัวหน้าหน่วยงานให้บังเกิดผลที่ชัดเจน ดังนั้น บทบาทของการสื่อสารจึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับนักบริหารหรือหัวหน้างานในองค์การหรือหน่วยงานต่างๆ ไป ลักษณะการสื่อสารที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร สิ่งที่ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาควรคำนึงถึงก็คือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องมีลักษณะน่าเชื่อถือ มีความเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อม มีความหมายต่อผู้รับ มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมในเนื้อหา

แม้ว่า การสื่อสารภายในองค์การในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารและการจัดการของฝ่ายบริหาร ในการที่จะให้บุคลากรภายในองค์การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและให้ความร่วมมือกับฝ่ายบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า “การสื่อสาร” สามารถนำไปใช้ได้ในรูปแบบของเครื่องมือ “สำเร็จรูป” แต่โดยแท้จริงแล้ว “การสื่อสารภายในองค์การ” นั้น มีปัญหาทั้งในรูปแบบกระบวนการและวิธีการของการสื่อสารเอง และมีปัญหาทั้งของผู้รับสารและผู้ส่งสารซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งระดับการศึกษา เพศ วัย ประสบการณ์ พื้นฐานทางสังคม ประเพณี พื้นฐานทางครอบครัว รวมทั้งระบบการบริหารก็สามารถทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารได้เช่นเดียวกัน และนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ [3] กล่าวว่า ในระบบการบริหารก็ยังมีปัญหาที่เกิดจากการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและสนใจในการจัดระบบสื่อสารที่ดีให้มีขึ้นในหน่วยงาน มีความเชื่ออย่างผิดๆ ว่าการสื่อสารจะเป็นกุญแจไขปัญหาทั้งหลาย โดยคิดแต่เพียงเทคนิคและเครื่องมือ ไม่คิดถึงเนื้อหาและสิ่งที่สื่อสารออกไป และปัญหาอันเกิดจากการจัดระบบงานไม่เหมาะสม

ในส่วนของสถาบันการศึกษานั้น วิทยาลัยเทคนิคถือเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นองค์กรหนึ่ง ซึ่งมีขนาดใหญ่ ดังนั้น การบริหารงานให้ได้ประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยการสื่อสารจึงทำให้การทำงานเกิดความราบรื่น แต่การที่องค์กรมีบุคลากรเป็นจำนวนมาก บางครั้งการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจเป็นสาเหตุให้บุคลากรในองค์กรไม่เข้าใจงานที่มอบหมายหรือไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ที่ตรงกัน ทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานได้

วิทยาลัยเทคนิคมีหน้าที่หลักและมีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ด้านวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และหลักสูตรระยะสั้น รองรับการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี แก่ประชาชน โดยผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานในปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการบริหารงานเพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องย่อมมีผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ทุกคนภายในวิทยาลัยเทคนิค มีการติดต่อสื่อสารที่ดียอมนำไปสู่ความเข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือและการประสานงาน เพื่อความก้าวหน้าและความสำเร็จ

ดังนั้นในฐานะที่กลุ่มผู้วิจัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงดำเนินการศึกษาสภาพและปัญหาการสื่อสารภายในองค์กรของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานภายในวิทยาลัยเทคนิค อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้อื่นศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพของการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการสื่อสารของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปร ดังนี้

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ รวมทั้งสิ้น 731 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 307 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified sampling)

ในส่วนของตัวแปร แบ่งเป็น

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพตำแหน่งผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการปฏิบัติ ปัญหาการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ วิทยาลัยเทคนิค สังกัด เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่สังกัดหน่วยงานวิทยาลัยเทคนิคที่ต่างกัน

4. ระเบียบวิธีการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ทั้ง 5 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2 และวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ซึ่งมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 731 คน [4]

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ที่สุ่มตัวอย่างจากประชากร และทำการคำนวณหาขนาดของตัวแทนรวมทุกชั้นภูมิ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้มีจำนวน 307 คน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 ซึ่งการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะใช้การประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในการปฏิบัติงาน

ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	จำนวน (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารสถานศึกษา	23	10
อาจารย์ผู้สอน	493	207
เจ้าหน้าที่	215	90
รวม	731	307

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบให้ (Check list) แบบประเมินค่า (Rating scale) เพื่อสอบถามสภาพการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการสื่อสารภายในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท [5]

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ One-way ANOVA

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบในด้านความตรง สำหรับความเที่ยงนั้นได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในระดับดี จึงใช้แบบสอบถามดังกล่าวในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. ผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามเพศ ระดับอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน ร้อยละ 54.79 เป็นเพศหญิงร้อยละ 45.21 กลุ่มตัวอย่างโดยมากเป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 49.17 รองลงมาคืออายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 26.73 และช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 6.93 ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 61.06 รองลงมาคือเป็นผู้มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 21.78

กลุ่มตัวอย่างโดยมากเป็นอาจารย์ผู้สอนจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 67.99 รองลงมาคือตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.31 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.61 ในเรื่องของสังกัดหน่วยงานพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สังกัดวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี คิดเป็นร้อยละ 37.29 ลำดับถัดมา คือ สังกัดวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี คิดเป็นร้อยละ 26.07 ถัดมาคือผู้ที่สังกัดวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 15.51 สังกัดวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม คิดเป็นร้อยละ 14.85 และสังกัดวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2 คิดเป็นร้อยละ 6.27 ตามลำดับ

6.2 สภาพการสื่อสารภายในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการสื่อสาร
ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ภาพรวม

สภาพการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการสื่อสาร
ด้านผู้ส่งสาร	3.85	0.47	มาก
ด้านสาร	3.70	0.48	มาก
ด้านช่องทาง	3.27	0.45	ปานกลาง
ด้านผู้รับสาร	3.44	0.56	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.53	0.37	มาก

จากตารางที่ 2 สภาพการปฏิบัติของการสื่อสารในปัจจุบันของบุคลากรในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษาภาคกลางโดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) หรือ (การปฏิบัติอย่างนั้นบ่อยๆ หรือปฏิบัติทุกสัปดาห์ หรือคิดเป็นร้อยละ 75 ที่ปฏิบัติ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพการปฏิบัติของบุคลากรในด้านผู้ส่งสาร ด้านสาร และด้านผู้รับสารมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85, 3.70$ และ 3.44 ตามลำดับ) ยกเว้นด้านช่องทางที่มีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$)

ทั้งนี้สภาพการสื่อสารในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังเสนอในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 สภาพการสื่อสารด้านผู้ส่งสาร

สภาพการสื่อสารด้านผู้ส่งสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการสื่อสาร
1. ท่านมีการพัฒนาทักษะความสามารถในการพูด การตั้งใจและการโน้มน้าวให้ผู้รับสารมีความพร้อมก่อนที่จะรับข่าวสารนั้นๆ	3.61	0.67	มาก
2. ท่านมีการพัฒนาทักษะความสามารถในการเขียน ในเรื่องที่จะทำการสื่อสารนั้นๆ	3.56	0.73	มาก
3. ท่านมีการพัฒนาทักษะความสามารถในการคิดและใช้เหตุผลในการสื่อสารนั้นๆ	3.77	0.71	มาก
4. ท่านรับฟังและยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นมีความเห็นที่แตกต่างจากท่าน	4.01	0.67	มาก
5. ท่านมีทัศนคติต่อตนเองในทางที่ดี	3.98	0.76	มาก
6. ท่านมีทัศนคติต่อเรื่องที่จะทำการสื่อสารในทางที่ดี	3.99	0.65	มาก
7. ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับสาร	4.04	0.69	มาก
8. ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเพียงพอในเนื้อหาของเรื่องราวที่ตนจะสื่อสารกับผู้อื่น	3.89	0.70	มาก
9. ท่านรู้จักเลือกวิธีการ ในการสื่อสารให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะสื่อสาร โอกาสและผู้รับสาร	3.82	0.75	มาก
10. ท่านมีหลักการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง	4.15	0.67	มาก
11. ท่านเปิดใจกว้าง ไม่ลำเอียงยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แม้ว่า จะขัดแย้งกับแนวความคิดของตนเอง	3.92	0.73	มาก
12. ท่านสามารถทำให้คู่สนทนายอมรับและมีความเชื่อถือในตัวท่าน	3.70	0.66	มาก
13. ท่านติดต่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความจริง และเชื่อถือได้	4.00	0.70	มาก
14. ท่านมีการติดต่อสื่อสารกับชุมชนหรือประชาคม (องค์กร/ หน่วยงาน)	3.58	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.85	0.47	มาก

ตารางที่ 2.2 สภาพการสื่อสารด้านสาร

สภาพการสื่อสารด้านสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการสื่อสาร
1. เนื้อหาของข่าวสารที่ประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกสถานศึกษามักจะเป็นข่าวเกี่ยวกับท่าน/ฝ่ายงานของท่าน	3.48	0.80	ปานกลาง
2. ข่าวสารต่างๆที่นำมาพูดคุยหรือแจ้งให้ทราบมีความสดใหม่และทันต่อเหตุการณ์	3.70	0.72	มาก
3. ข่าวสารในเรื่องต่างๆ ตลอดจนคำสั่งที่ออกมาตั้งอยู่บนพื้นฐานความจริงและเชื่อถือได้	3.85	0.65	มาก
4. เนื้อหาของข่าวสาร ผู้ส่งสารได้มีการคัดเลือก ข่าวสารให้ตรงกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่ควรรับรู้ข่าวสารเท่านั้น	3.70	0.67	มาก
5. เนื้อหาของข่าวสารที่แจ้งต่อผู้ปฏิบัติงานและท่านเป็น เรื่องที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	3.76	0.68	มาก
6. ข่าวสารจากประชาสัมพันธ์ภายในสถานศึกษาสามารถชี้แนวทางในการทำงานได้เป็นอย่างดี	3.64	0.75	มาก
7. เนื้อหาข่าวสารที่เป็นคำพูด ท่านใช้อย่างตรงไปตรงมาเข้าใจง่าย ไม่กำกวม	3.80	0.69	มาก
8. เนื้อหาข่าวสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรท่านใช้ภาษาที่กะทัดรัดสื่อความหมายเข้าใจง่าย	3.83	0.69	มาก
9. ท่านสื่อความหมายเนื้อหาข่าวสารที่เข้าใจได้ยากโดยใช้รูปภาพ/แผนภูมิประกอบเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น	3.54	0.79	มาก
10. เนื้อหาข่าวสารที่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศการจัดสาร ท่านให้ความสำคัญต่อการผลิตด้วยความประณีตพิถีพิถัน เป็นที่น่าสนใจ	3.62	0.76	มาก
11. เมื่อมีข่าวสารสำคัญๆ ได้มีการทวนซ้ำและย้ำเตือนเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจปฏิบัติได้ถูกต้อง	3.66	0.75	มาก
12. เมื่อมีข่าวสารสำคัญๆ ได้มีการใช้การติดต่อสื่อสารหลายวิธีพร้อมกัน เช่น ประกาศ ประชุม หนังสือเวียน ฯลฯ	3.75	0.79	มาก
13. ข่าวสารที่ปิดประกาศท่านได้แยกปิดประกาศเพื่อให้เห็นความสำคัญ	3.72	0.78	มาก
14. เนื้อหาข่าวสารที่ออกมามีการกลั่นกรองข้อมูลเป็นอย่างดี ถูกต้องและเหมาะสม	3.81	0.70	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.70	0.48	มาก

ตารางที่ 2.3 สภาพการสื่อสารด้านช่องทางผ่านสื่อลายลักษณ์อักษร

สภาพการสื่อสารด้านช่องทางผ่านสื่อลายลักษณ์อักษร	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการสื่อสาร
ในสถานศึกษาของท่าน มีการสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรสื่อสารผ่านช่องทางเหล่านี้มากน้อยเพียงใด			
1. หนังสือคำสั่ง	4.00	0.73	มาก
2. หนังสือเวียน	3.68	0.83	มาก
3. บันทึกข้อความ	3.85	0.78	มาก
4. จดหมายข่าว	3.10	0.87	ปานกลาง
5. จดหมายส่วนตัว	2.65	1.11	ปานกลาง
6. การจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์	2.99	1.04	ปานกลาง
7. การปิดประกาศคำสั่ง	3.42	0.82	ปานกลาง
8. การทำรายงานเสนอข่าวสาร	2.92	1.00	ปานกลาง
9. การเขียนบัตรสนเท่ห์	2.17	1.10	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.19	0.54	ปานกลาง

ตารางที่ 2.4 สภาพการสื่อสารด้านช่องทางผ่านสื่อทางวาจา

สภาพการสื่อสารด้านช่องทางผ่านสื่อทางวาจา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการสื่อสาร
ในสถานศึกษาของท่าน มีการสื่อสารทางวาจากันผ่านช่องทางเหล่านี้มากน้อยเพียงใด			
1. การสนทนาเป็นรายบุคคล	3.83	0.82	มาก
2. การสนทนาเป็นกลุ่ม	3.72	0.72	มาก
3. การประชุมคณะกรรมการ (กลุ่มย่อย)	3.62	0.81	มาก
4. การประชุมทั้งหมดในสถานศึกษา	3.09	0.92	ปานกลาง
5. การสั่งการด้วยตนเองเป็นรายบุคคล	3.43	0.84	ปานกลาง
6. การจัดสัมมนาภายในสถานศึกษา	2.99	0.89	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.44	0.57	ปานกลาง

ตารางที่ 2.5 สภาพการสื่อสารด้านช่องทางผ่านสื่อที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี

สภาพการสื่อสารด้านช่องทางผ่านสื่อที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการสื่อสาร
ในสถานศึกษาของท่านมี การสื่อสารกันผ่านช่องทางที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เหล่านี้มากนักน้อยเพียงใด			
1. การใช้โทรศัพท์	3.95	0.96	มาก
2. การใช้โทรศัพท์ภายใน	4.09	0.87	มาก
3. การใช้วิทยุสื่อสาร	2.78	0.96	ปานกลาง
4. การใช้โทรทัศน์วงจรปิด	2.13	1.18	น้อย
5. การใช้ป้ายประกาศไฟฟ้าด้วยตัวอักษรเคลื่อนที่	2.40	1.18	น้อย
6. การใช้คอมพิวเตอร์	3.34	1.13	ปานกลาง
7. การใช้เสียงตามสาย	3.49	0.94	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.16	0.56	ปานกลาง

ตารางที่ 2.6 สภาพการสื่อสารด้านผู้รับสาร

สภาพการสื่อสารด้านผู้รับสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพการสื่อสาร
1. ท่านมีการพัฒนาทักษะในการฟังภาษาพูดตลอดจนการเป็นผู้ที่สามารถคิดและรับรู้ความหมายได้	3.75	0.75	มาก
2. ท่านมีการพัฒนาทักษะในการอ่านตลอดจนการเป็นผู้ที่สามารถคิดและรับรู้ความหมายได้	3.79	0.74	มาก
3. ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ส่งสาร	3.86	0.75	มาก
4. ท่านมีทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นต่อตนเอง	3.92	0.74	มาก
5. ท่านรับฟังและยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นมีความเห็นที่แตกต่างจากท่าน	3.93	0.67	มาก
6. ท่านมีความพยายามในการรับสารและแสดง	3.81	0.73	มาก
7. ท่านมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อผู้ส่งสาร	3.76	0.71	มาก
8. ท่านให้ความสนใจข่าวสารที่นอกเหนือจากข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตัวท่านเอง	3.84	0.69	มาก
9. ท่านนำข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับไปพบปะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงาน	3.96	0.74	มาก
10. ท่านมีหลักการของตนเองในการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง	4.02	0.74	มาก
11. ท่านติดต่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความจริงและเชื่อถือได้	2.81	0.94	ปานกลาง
12. ท่านให้ความสนใจข่าวซุบซิบหรือข่าวลือ	4.05	0.76	มาก
13. ท่านมีการใช้ภาษาหรือสำนวนการพูดที่สุภาพต่อผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน	3.75	0.75	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.86	0.53	มาก

6.3 สภาพปัญหาในการสื่อสารภายในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหา ในการสื่อสารภายในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ภาพรวม

ปัญหาการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหาในการสื่อสาร
ด้านผู้ส่งสาร	2.55	0.86	ปานกลาง
ด้านสาร	2.81	0.80	ปานกลาง
ด้านช่องทาง	3.02	0.77	ปานกลาง
ด้านผู้รับสาร	2.45	0.91	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.86	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพปัญหาของการสื่อสารในปัจจุบันของบุคลากรในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยภาพรวมมีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ส่งสาร ด้านสาร และด้านช่องทาง มีปัญหาในการสื่อสารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55, 2.81$ และ 3.02) ส่วนด้านผู้รับสาร เป็นปัญหาการสื่อสารอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$)

ทั้งนี้ปัญหาการสื่อสารในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังเสนอในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ปัญหาการสื่อสารด้านผู้ส่งสาร

ปัญหาการสื่อสารด้านผู้ส่งสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหาในการสื่อสาร
1. ขาดทักษะในการพูดในการจูงใจ โน้มน้าว ให้ผู้รับสารมีความพร้อมก่อนที่จะรับสารนั้นๆ	2.88	0.93	ปานกลาง
2. ขาดทักษะในการเขียนในการจูงใจโน้มน้าว ให้ผู้รับสารมีความพร้อมก่อนที่จะรับสารนั้นๆ	2.78	0.90	ปานกลาง
3. ไม่สามารถใช้ภาษาพูดและการออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน	2.58	0.96	ปานกลาง
4. ไม่รับฟังและไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น	2.46	1.11	น้อย
5. มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตัวเอง เช่นขาดความเชื่อมั่น	2.46	1.10	น้อย
6. มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้รับสาร	2.50	1.08	ปานกลาง
7. มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเรื่องที่จะทำการสื่อสาร	2.42	1.03	น้อย
8. ขาดความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหาของเรื่องราวที่จะสื่อสารกับผู้อื่น	2.52	1.05	ปานกลาง
9. เลือกวิธีการในการสื่อสารไม่เหมาะสมกับเรื่องที่จะสื่อสาร โอกาสและผู้รับสาร	2.52	0.98	ปานกลาง
10. ขาดหลักการ ใช้การติดต่อส่วนตัวมากเกินไป	2.46	1.01	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.55	0.86	ปานกลาง

ตารางที่ 3.2 ปัญหาการสื่อสารด้านสาร

สภาพปัญหาในการสื่อสารด้านสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหาในการสื่อสาร
1. เนื้อหาข่าวสาร ที่เป็นคำสั่งมักคัดลอกจากคำสั่งเดิมๆ	3.11	0.97	ปานกลาง
2. เนื้อหาข่าวสารที่นำมาพูดคุยหรือแจ้งให้ทราบ	2.66	0.97	ปานกลาง
3. ไม่ได้จัดทำสารอย่างเป็นทางการ	2.65	0.96	ปานกลาง
4. เนื้อหาของข่าวสารไม่ได้มีการคัดเลือกสารให้ตรงกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่ควรรับรู้ข่าวสารเท่านั้น	2.73	1.02	ปานกลาง
5. ไม่มีการจัดลำดับของสาร	2.68	0.99	ปานกลาง
6. เนื้อหาข่าวสารยากแก่การเข้าใจ ไม่มีการใช้แผนภูมิ รูปภาพ หรือตัวเลขช่วยในการสื่อสาร	2.71	1.01	ปานกลาง
7. การจัดเนื้อหาข่าวสารมักอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์	2.73	0.97	ปานกลาง
8. การแจ้งข่าวสาร กระทำไม่สม่ำเสมอ บางครั้งแจ้งข่าวกระชั้นชิดเกินไป บางครั้งล่าช้าเกินไป ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้	3.05	1.03	ปานกลาง
9. การส่งข่าวสารหลายทอด ทำให้ข่าวสารบิดเบือน	2.89	1.05	ปานกลาง
10. ความไม่เที่ยงตรงของข่าวสารและข่าวสารที่ได้รับขาดรายละเอียดที่ชัดเจนทำให้ได้รับข่าวสารไม่ครบทุกเรื่อง	2.92	1.04	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.81	0.80	ปานกลาง

ตารางที่ 3.3 ปัญหาการสื่อสารด้านช่องทาง

สภาพปัญหาในการสื่อสารด้านช่องทาง	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหาในการสื่อสาร
1. การยึดติดในระบบและรูปแบบสายงานมากเกินไปทำให้การส่งข่าวสารล่าช้า	3.15	0.99	ปานกลาง
2. การปิดประกาศข่าวสาร การนำเสนอข่าวสารขาดรูปแบบที่น่าสนใจ ไม่แยกปิดประกาศทำให้ไม่เห็นความสำคัญของข่าวสาร	3.04	1.06	ปานกลาง
3. คุณภาพเสียงและการได้ยิน ในการประกาศเสียงตามสาย	3.28	0.96	ปานกลาง
4. อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารในสถานศึกษาเช่น คอมพิวเตอร์ วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์ภายในฯ มีไม่เพียงพอ	2.97	0.98	ปานกลาง
5. ความล้าสมัยของวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารในสถานศึกษา	2.92	0.99	ปานกลาง
6. ขาดความรู้ ความชำนาญในการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือสื่อสารที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ	2.79	0.98	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.02	0.77	ปานกลาง

ตารางที่ 3.4 ปัญหาการสื่อสารด้านผู้รับสาร

สภาพปัญหาในการสื่อสารด้านผู้รับสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหาในการสื่อสาร
1. ขาดทักษะในการฟังภาษาพูดตลอดจนการเป็นผู้ที่สามารถคิดและรับรู้ความหมายได้	2.64	0.99	ปานกลาง
2. ขาดทักษะในการอ่านตลอดจนการเป็นผู้ที่สามารถคิดและรับรู้ความหมายได้	2.56	0.94	ปานกลาง
3. ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ส่งสาร	2.46	1.06	น้อย
4. ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อข่าวสาร	2.35	1.05	น้อย
5. ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสื่อ	2.37	1.06	น้อย
6. ท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง เช่นความเชื่อมั่น	2.30	1.09	น้อย
7. ท่านไม่มีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจในข่าวสารนั้น	2.39	1.01	น้อย
8. ท่านไม่ให้ความสนใจ ไม่กระตือรือร้นในการรับข่าวสารที่นอกเหนือจากข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตัวท่านเอง	2.35	1.06	น้อย
9. ท่านไม่สามารถแสดงความคิดเห็น และไม่เปิดโอกาสซักถาม	2.63	1.09	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.45	0.91	น้อย

6.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสื่อสาร และปัญหาในการสื่อสารของบุคลากรที่สังกัดหน่วยงานที่ต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการปฏิบัติการด้านการสื่อสาร และปัญหาในการสื่อสารภายในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 โดยภาพรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

สภาพการปฏิบัติ ในการสื่อสาร	หน่วยงาน										F-test	sig
	วิทยาลัย เทคนิค เพชรบุรี		วิทยาลัย เทคนิค ประจวบคีรีขันธ์		วิทยาลัย เทคนิค ราชบุรี		วิทยาลัย เทคนิค ราชบุรี 2		วิทยาลัย เทคนิค โพธาราม			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านผู้ส่งสาร	3.66	0.32	3.99	0.38	3.92	0.59	3.94	0.41	3.87	0.46	5.02**	.001
ด้านสาร	3.63	0.40	3.78	0.46	3.72	0.58	3.84	0.34	3.66	0.47	1.14	.334
ด้านช่องทาง	3.51	0.29	3.11	0.41	3.23	0.48	3.28	0.35	3.10	0.51	10.04**	.000
ด้านผู้รับสาร	3.67	0.28	4.10	0.39	3.92	0.62	3.99	0.61	3.76	0.64	5.92**	.000
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.58	0.24	3.53	0.34	3.54	0.45	3.60	0.31	3.43	0.42	1.32	.262
ปัญหาในการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	sig
ด้านผู้ส่งสาร	2.85	0.90	2.15	0.70	2.57	0.94	2.56	0.74	2.44	0.61	5.38**	.000
ด้านสาร	2.86	0.92	2.64	0.69	2.91	0.85	2.92	0.61	2.62	0.59	1.76	.135
ด้านช่องทาง	2.93	0.82	3.03	0.74	3.09	0.81	3.27	0.71	2.90	0.59	1.29	.271
ด้านผู้รับสาร	2.85	0.93	1.95	0.56	2.47	1.00	2.37	0.74	2.24	0.72	8.75**	.000
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.02	0.90	2.60	0.56	2.92	0.84	2.94	0.62	2.70	0.52	2.98*	.020

จากตารางที่ 4 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสภาพการสื่อสารของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิคทั้ง 5 แห่ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสื่อสารของบุคลากร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้ส่งสาร ด้านช่องทาง และด้านผู้รับสาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ค่า Sig เท่ากับ 0.000 และ 0.000) ยกเว้นด้านสารที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ One - Way ANOVA

สำหรับปัญหาในการสื่อสารของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิคที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิคทั้ง 5 แห่ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารของบุคลากร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F = 2.98, Sig = 0.020) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้ส่งสาร และด้านผู้รับสาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ค่า Sig เท่ากับ 0.000 และ 0.000) ยกเว้นด้านสารและด้านช่องทางไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ One - Way ANOVA

7. อภิปรายผล

การศึกษาสภาพและปัญหาการสื่อสารภายในองค์กรของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ตามกรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้าโดยทำการศึกษาสภาพและปัญหาการสื่อสารของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิคที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามรูปแบบ SMCR (SMCR Model) ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทาง และผู้รับสาร มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

7.1 สภาพการสื่อสารของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเทคนิค จากการศึกษา พบว่า ด้านผู้ส่งสารบุคลากรเป็นผู้ที่มีหลักการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับสาร รับฟังและยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นมีความเห็นที่แตกต่าง ด้านสาร พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติเกี่ยวกับสารในด้านข่าวสารในเรื่องต่างๆ ตลอดจนคำสั่งที่ออกมาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความจริง สำหรับช่องทางในการสื่อสาร พบว่าการสื่อสารด้วยวาจามีมากกว่าการสื่อสารผ่านสื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งการสื่อสารด้วยวาจาที่มีการใช้มากที่สุดเรียงตามลำดับคือการสนทนาเป็นรายบุคคล และการสนทนาเป็นกลุ่ม การประชุมคณะกรรมการ (กลุ่มย่อย) การสั่งการด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ซึ่งต่างกับผลการวิจัยของ เพ็ญศรี ทับทิม [6] ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการสื่อสารภายในวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ ที่มีการสื่อสารแบบเป็นลายลักษณ์อักษรมากกว่าการสื่อสารด้วยวาจา

7.2 ปัญหาการสื่อสารในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านผู้ส่งสารมีปัญหา คือ ผู้ปฏิบัติขาดทักษะการพูดในการจูงใจ โน้มน้าวให้ผู้รับสารมีความพร้อมก่อนที่จะรับสารนั้นๆ และไม่สามารถใช้ภาษาพูดและการออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน ด้านสาร มีปัญหาการสื่อสารในระดับปานกลาง คือ เนื้อหาข่าวสาร ที่เป็นคำสั่งมักคัดลอกจากคำสั่งเดิมๆ การแจ้งข่าวสาร กระทำไม่สม่ำเสมอ บางครั้งแจ้งข่าวกระชั้นชิดเกินไป บางครั้งล่าช้าเกินไป ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ส่วนปัญหาในด้านช่องทางคือ คุณภาพเสียงและการได้ยินในการประกาศเสียงตามสาย การยึดติดในระบบและรูปแบบสายงานมากเกินไป ทำให้การส่งข่าวสารล่าช้า และการปิดประกาศข่าวสาร การนำเสนอข่าวสารขาดรูปแบบที่น่าสนใจไม่แยกปิดประกาศ ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของข่าวสาร ส่วนด้านผู้รับสารเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย คือ ขาดทักษะในการฟัง ตลอดจนการเป็นผู้ที่สามารถคิดและรับรู้ความหมายได้ ไม่สามารถแสดงความคิดเห็น และขาดทักษะในการอ่าน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ในเรื่องของการสื่อสาร พบว่า ในสถานศึกษา มีปัญหาในการสื่อสารภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านช่องทางในการสื่อสาร ดังนั้น ฝ่ายวิชาการควรได้รับการปรับปรุงถึงวิธีการนำเสนอข่าวด้านวิชาการให้ทั่วถึงและสม่ำเสมอ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม เช่น บัณฑิต เอกสารสรุปเผยแพร่ เป็นต้น นอกจากนั้น ควรได้พัฒนาระบบการสื่อสารให้มีความรวดเร็ว ทัวถึง และมีความสม่ำเสมอ

2. ด้านผู้รับสาร สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีปัญหาในการรับข่าวสารโดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ปัญหาที่พบในการรับข่าวสารลำดับแรกคือ การขาดทักษะในการฟัง ภาษาพูด ตลอดจนการเป็นผู้ที่สามารถคิดและรับรู้ความหมายได้ และปัญหาในด้านการรับข่าวสารที่พบในระดับน้อยคือ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง เช่น ความเชื่อมั่น รวมทั้งบุคลิกภาพที่เป็นที่น่าเชื่อถือ จึงควรมีการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อพบปะชี้แจงให้เกิดความเข้าใจตรงกันตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3. วิธีการที่ใช้ในการรับข่าวสารในสถานศึกษา มีการสื่อสารที่ผ่านช่องทางที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หนังสือคำสั่ง บันทึกข้อความ หนังสือเวียน ประกาศคำสั่ง จดหมายข่าว การสื่อสารทางวาจา ส่วนใหญ่ จะเป็นการสนทนาเป็นรายบุคคล การสนทนาเป็นกลุ่ม และการประชุมคณะกรรมการ (กลุ่มย่อย) ส่วนการสื่อสารผ่านช่องทางที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีโดยการใช้โทรศัพท์ภายใน การใช้โทรศัพท์ การใช้เสียงตามสาย พบว่า ระบบโทรศัพท์ภายในไม่สะดวกสำหรับใช้ในการสื่อสาร ดังนั้น สถานศึกษาควรได้มีการพัฒนาบุคลากร ด้านงานสารบรรณ ให้สามารถจัดทำหนังสือเวียน คำสั่ง บันทึกทางราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งรูปแบบและการใช้ภาษา กำหนดแนวทางในการออกคำสั่งต่างๆ ให้ชัดเจนมีการตรวจสอบก่อนสื่อสารผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน และจัดบรรยายภาคสิ่งแวดล้อมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประชุมให้เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นตามระบอบประชาธิปไตยและหลักการมีส่วนร่วม และพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาถึงวิธีการสื่อสาร ตลอดจนขั้นตอนของการสื่อสารภายในวิทยาลัยเทคนิคให้เห็นถึงวิธีการ และขั้นตอนของการสื่อสารตามสภาพการปฏิบัติจริงที่เป็นอยู่ด้วย

2. ในการศึกษา นอกจากจะศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาในการสื่อสารแล้ว ยังควรศึกษาเพิ่มเติมการศึกษาโดยแบ่งการศึกษาออกเป็นด้านๆ เช่น ด้านการบริหารงาน ด้านวิชาการ ด้านธุรการ ด้านการปกครอง และด้านการบริหาร เนื่องจากสภาพและปัญหาในการสื่อสารในแต่ละด้านน่าจะมีความแตกต่างกัน และจะทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาที่แท้จริงในแต่ละด้านได้อย่างครอบคลุม

3. ควรมีการศึกษารูปแบบและเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ วงจรปิด การสื่อสารระบบเครือข่าย และโทรสาร ถึงรูปแบบสภาพและปัญหาในการใช้รูปแบบการสื่อสารที่ต่างกัน เพื่อจะได้ทราบถึงรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพการสื่อสารภายในวิทยาลัยเทคนิคในแต่ละระดับ หรือแต่ละวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ซึ่งวิทยาลัยเทคนิคมีการเปิดการเรียนการสอนอยู่ทั่วประเทศในทุกภูมิภาค ดังนั้น ผู้ที่สนใจในเรื่องของการศึกษาสภาพและปัญหาในการสื่อสารภายในองค์กร จึงควรนำไปพิจารณาเพื่อทำการศึกษาต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

1. พรรณราย ทร์พยะประภา, 2539, จิตวิทยาอุตสาหกรรม, โอเดียนสโตร์, หน้า 146.
2. รจิตลักษณ์ แสงอุไร, 2530, นิเทศศาสตร์เบื้องต้น, โรงพิมพ์เจ้าพระยาการพิมพ์, หน้า 112.
3. นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, ม.ป.ป., ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา, โรงพิมพ์เอส.เอ็ม.เอส, หน้า 42.
4. ข้อมูลข้าราชการครู พลเรือน ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ครูจ้างสอน ปีการศึกษา 2546, จำแนกตามสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดและสถานศึกษา, กองแผนงานสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
5. ระวีวรรณ ชินะตระกูล, 2540, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3 ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, หน้า 169-177.
6. เพ็ญศรี ทับทิม, 2541, สภาพและปัญหาการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์, ปรินท์งานพิมพ์ กศ.บ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, หน้า 106-113.

